

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 25.10.2005
COM(2005) 534 τελικό

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

**Συνολική έκθεση παρακολούθησης
του βαθμού ετοιμότητας της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας
ενόψει της προσχώρησής τους στην ΕΕ**

{SEC(2005) 1352, SEC(2005) 1353, SEC(2005) 1354}

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι διαπραγματεύσεις προσχώρησης με τη Βουλγαρία και τη Ρουμανία ολοκληρώθηκαν τον Δεκέμβριο 2004 και στη συνέχεια, τον Απρίλιο 2005, υπεγράφη συνθήκη προσχώρησης ενόψει της υποδοχής των χωρών αυτών ως μελών από τον Ιανουάριο 2007. Η εν λόγω συνθήκη βρίσκεται στο στάδιο της κύρωσής της.

Με την προσχώρηση της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας θα ολοκληρωθεί η πέμπτη διεύρυνση της ΕΕ, η οποία ξεκίνησε τον Μάιο 2004 με την προσχώρηση δέκα νέων κρατών μελών, κατά κύριο λόγο από την Κεντρική Ευρώπη. Έτσι, οι χώρες αυτές, που είχαν τεχνητά αποχωρισθεί από την Ευρώπη στην πρόσφατη ιστορία, επιστρέφουν στην ευρωπαϊκή οικογένεια και όλα τα κράτη μέλη θα επωφεληθούν από μία διευρυμένη ΕΕ δεδομένου ότι θα επεκταθεί περαιτέρω η ειρήνη, η δημοκρατία και η ευημερία σε όλη την Ευρώπη.

Στο έγγραφο στρατηγικής και σε εκθέσεις που δημοσιεύθηκαν τον Οκτώβριο 2004, η Επιτροπή σημείωσε την πρόοδο που παρουσίασαν και οι δύο αυτές χώρες όσον αφορά την προετοιμασία τους για την προσχώρηση. Η Επιτροπή εντόπισε επίσης ορισμένους τομείς που χρήζουν περαιτέρω βελτιώσεων ώστε να πληρούνται όλες οι απαιτήσεις του υποψήφιου μέλους και να διευκολυνθεί η επιτυχής προσχώρηση. Η Επιτροπή αποφάσισε να εντείνει την παρακολούθησή της όσον αφορά την προετοιμασία των εν λόγω χωρών.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δεκεμβρίου 2004 συνεπέρανε ότι η Ρουμανία και η Βουλγαρία θα μπορέσουν να αναλάβουν όλες τις υποχρεώσεις του μέλους μέχρι την προβλεπόμενη στιγμή της προσχώρησης, υπό τον όρο ότι θα συνεχίσουν τις προσπάθειές τους και θα ολοκληρώσουν τις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις σε όλους τους τομείς του κεκτημένου, με ιδιαίτερη προσοχή στον τομέα της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων και, όσον αφορά τη Ρουμανία, και στους τομείς της πολιτικής ανταγωνισμού και του περιβάλλοντος. Η ΕΕ θα εξακολουθήσει να παρακολουθεί στενά την προετοιμασία τους. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υπενθύμισε ότι ρήτρες διασφάλισης θα προβλέπουν μέτρα για την αντιμετώπιση σοβαρών προβλημάτων που ενδεχομένως παρουσιαστούν πριν την προσχώρηση ή κατά την τριετία που έπεται της προσχώρησης, ειδικότερα στους προαναφερθέντες τομείς.

Η Επιτροπή, παρουσιάζοντας την παρούσα έκθεση εκπληρώνει τη δέσμευση που είχε αναλάβει στο έγγραφο στρατηγικής του 2004 να εξακολουθήσει να υποβάλλει ετήσιες εκθέσεις για την πρόοδο της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας προς την προσχώρηση, καθώς και συστάσεις, εφόσον κρινόταν αναγκαίο.

Η Επιτροπή επιθυμεί επίσης να συνδράμει τη Βουλγαρία και τη Ρουμανία στις περαιτέρω προετοιμασίες τους, έτσι ώστε να διασφαλιστεί μία επιτυχής προσχώρηση. Με βάση τις μεμονωμένες εκθέσεις ανά χώρα, τα συμπεράσματα των οποίων επισυνάπτονται ως παράρτημα, η παρούσα έκθεση αξιολογεί την προετοιμασία των χωρών για την προσχώρηση, εντοπίζει τα εναπομένοντα κενά και παρουσιάζει τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την κάλυψη των κενών αυτών. Αντανακλά δε την κατάσταση που επικρατούσε στα τέλη του Σεπτεμβρίου 2005.

2. ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ

2.1. Μέθοδος

Επί σειρά ετών η πρόοδος της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας προς την προσχώρηση παρακολουθείται συνεχώς από την Επιτροπή. Οι εκθέσεις του τρέχοντος έτους αξιολογούν τον βαθμό ετοιμότητας της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας για προσχώρηση το 2007, βάσει των πολιτικών και οικονομικών κριτηρίων προσχώρησης και της απαίτησης για έγκριση και εφαρμογή του νομικού πλαισίου της ΕΕ, γνωστού ως 'κοινοτικό κεκτημένο', όπως όρισε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο το 1993 στην Κοπεγχάγη.

Όσον αφορά τα πολιτικά και οικονομικά κριτήρια για την προσχώρηση, στις εκθέσεις εξετάζεται ο βαθμός προόδου που σημειώθηκε στους τομείς στους οποίους, σύμφωνα με τα συμπεράσματα των εκθέσεων του τελευταίου έτους, ήταν αναγκαίες περαιτέρω βελτιώσεις. Υπογραμμίζονται οι τομείς που χρήζουν περαιτέρω προσπάθειας και παρέχεται μία συνολική εκτίμηση του κατά πόσον οι εν λόγω χώρες πληρούν τα κριτήρια.

Όσον αφορά την έγκριση και την εφαρμογή του κεκτημένου, ως πλαίσιο αναφοράς κατά την παρακολούθηση του τρέχοντος έτους λήφθηκε η συνθήκη προσχώρησης η οποία περιέχει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μελλοντικών κρατών μελών και συγκεκριμένες δεσμεύσεις όσον αφορά την έγκριση και την εφαρμογή του συνόλου του κεκτημένου εκ μέρους των εν λόγω κρατών. Βασική δέσμευση, και κύρια υποχρέωση που απορρέει από τη συνθήκη, είναι να εφαρμοστούν όλοι οι κανόνες και η νομοθεσία της ΕΕ από την πρώτη ημέρα της προσχώρησης, με εξαίρεση τους τομείς για τους οποίους είχαν κατά τις διαπραγματεύσεις συμφωνηθεί μεταβατικές ρυθμίσεις. Όπως και στις προηγούμενες εκθέσεις, το κεκτημένο έχει χωριστεί σε 29 κεφάλαια που χρησιμοποιήθηκαν για τους σκοπούς των διαπραγματεύσεων. Η ανάλυση είναι περαιτέρω κατανεμημένη σε συγκεκριμένους τομείς του κεκτημένου (περίπου 140 συνολικά), εντός των οποίων εντοπίζονται θέματα που πιθανόν παρουσιάζουν προβλήματα.

Κατά κανόνα, λαμβάνονται υπόψη μόνο η νομοθεσία που έχει εγκριθεί μέχρι στιγμής και τα μέτρα που όντως εφαρμόζονται. Εντοπίζονται επίσης τους τομείς που χρήζουν περαιτέρω προσπάθειών καθώς και οι καθυστερήσεις που σημειώθηκαν στην προετοιμασία. Στα συμπεράσματα για κάθε κεφάλαιο, οι τομείς του κατατάσσονται σε τρεις κατηγορίες.

Η *πρώτη κατηγορία* περιλαμβάνει τους τομείς στους οποίους *μία χώρα είναι έτοιμη* ή στους οποίους οι προετοιμασίες συνεχίζονται και αναμένεται ότι θα έχουν ολοκληρωθεί τη στιγμή της προσχώρησης, εφόσον διατηρηθεί ο σημερινός ρυθμός προετοιμασίας. Στη *δεύτερη κατηγορία* περιλαμβάνονται οι εναπομένοντες τομείς που *απαιτούν αυξημένες προσπάθειες* και ταχύτερη πρόοδο προκειμένου να έχουν ολοκληρωθεί τη στιγμή της προσχώρησης. Η *τρίτη κατηγορία* περιλαμβάνει τομείς που προκαλούν *σοβαρές ανησυχίες*. Στους τομείς αυτούς περιλαμβάνονται σημαντικά θέματα για τα οποία πρέπει να αναληφθεί άμεση και αποφασιστική δράση προκειμένου η συγκεκριμένη χώρα να είναι έτοιμη την ημέρα της προσχώρησης.

Οι εκθέσεις βασίζονται στις πληροφορίες που παρέχουν οι κυβερνήσεις της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας, τα διεθνή (χρηματοπιστωτικά) ιδρύματα και διάφορες εθνικές και

διεθνείς ΜΚΟ. Η Επιτροπή συνέκρινε τις πληροφορίες αυτές με τα δικά της πορίσματα και τις πληροφορίες που συνέλεξε μέσω των αντιπροσωπειών της Επιτροπής, επιτόπιων επισκέψεων, αξιολογήσεων από ομοτίμους και συζητήσεις με τους ομολόγους της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας.

2.2. Συνοπτική παρουσίαση των πορισμάτων

2.2.1. Πολιτικά κριτήρια

Η Επιτροπή συνεπέρανε το περασμένο έτος ότι και οι δύο χώρες πληρούν τα πολιτικά κριτήρια. Η αξιολόγηση αυτή εξακολουθεί να ισχύει.

Το 2004 η Επιτροπή πρότεινε για κάθε χώρα ορισμένους τομείς στους οποίους θα μπορούσε ακόμη να σημειωθεί περαιτέρω βελτίωση. Οι εκθέσεις του 2005 δείχνουν ότι σημειώθηκε πρόοδος σε ορισμένους από τους τομείς αυτούς, όπως η ελευθερία έκφρασης και στις δύο χώρες, η καταπολέμηση της διαφθοράς μικρής κλίμακας στη Βουλγαρία και η μεταρρύθμιση του δικαστικού συστήματος, η ενσωμάτωση των μειονοτήτων, η προστασία του παιδιού και η απόδοση περιουσιών στη Ρουμανία.

Ωστόσο, σε ορισμένους τομείς εξακολουθούν να είναι αναγκαίες περαιτέρω βελτιώσεις. Οι βελτιώσεις αυτές αφορούν, για αμφότερες τις χώρες, τη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης, τη λειτουργία του δικαστικού συστήματος, τη δίωξη της διαφθοράς υψηλού επιπέδου, την καταπολέμηση της διακίνησης ανθρώπων, την κακομεταχείριση ατόμων υπό κράτηση, το σύστημα ψυχιατρικής περίθαλψης και την ενσωμάτωση της μειονότητας των Ρομ.

Η ύπαρξη αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης και δικαστικού συστήματος, και η καταπολέμηση της διαφθοράς είναι θεμελιώδη στοιχεία για την αποτελεσματική εφαρμογή του κεκτημένου. Και οι δύο χώρες πρέπει να συνεχίσουν σθεναρά τις προσπάθειές τους στους συγκεκριμένους τομείς. Εξακολουθεί να είναι αναγκαία η ενίσχυση των δημόσιων διοικήσεων τους σε όλα τα επίπεδα, και σε περιφερειακό και σε τοπικό επίπεδο, ώστε να αυξηθεί ο βαθμός λογοδοσίας, η αξιοπιστία, ο συντονισμός μεταξύ των διάφορων θεσμικών οργάνων καθώς και εντός των ιδίων αυτών οργάνων, η στελέχωσή τους και οι πόροι χρηματοδότησής τους. Οι μεταρρυθμίσεις με στόχο τον εκσυγχρονισμό του δικαστικού συστήματος αμφοτέρων των χωρών πρέπει να συνεχιστούν έτσι ώστε να διασφαλιστεί η αποτελεσματική επιβολή του κεκτημένου. Αυτό αφορά ιδιαίτερα το προδικαστικό στάδιο και την ανάγκη αύξησης του βαθμού λογοδοσίας του δικαστικού συστήματος στη Βουλγαρία. Στη Ρουμανία, η μεταρρύθμιση της δικαιοσύνης βρίσκεται σε καλό δρόμο αλλά η εφαρμογή της θα πρέπει να συνεχιστεί με αυστηρή τήρηση των προθεσμιών που ορίζονται στο σχέδιο δράσης.

Και στις δύο χώρες η διαφθορά εξακολουθεί να αποτελεί πρόβλημα που μειώνει την εμπιστοσύνη προς τη δημόσια διοίκηση και τον δικαστικό κλάδο, επηρεάζοντας κατ'αυτόν τον τρόπο την ορθή εφαρμογή του κεκτημένου. Η καταπολέμηση της διαφθοράς πρέπει κατά συνέπεια να αποτελεί υψηλή προτεραιότητα. Οι αρχές των χωρών αυτών δεν πρέπει να φείδονται προσπαθειών προκειμένου να ενισχύσουν τη νομοθεσία για την καταπολέμηση της διαφθοράς, να διεξάγουν έρευνες και να διώκουν υποθέσεις διαφθοράς υψηλού επιπέδου, και να λαμβάνουν προληπτικά μέτρα. Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει επίσης να δίδει ιδιαίτερη προσοχή κατά τα

ερχόμενα έτη στην προστασία των κονδυλίων της ΕΕ ώστε αυτά να μην εκτρέπονται από τους δικαιούχους τους ως αποτέλεσμα απάτης και διαφθοράς.

2.2.2. Οικονομικά κριτήρια

Η Επιτροπή συνεπέρανε το παρελθόν έτος ότι και οι δύο χώρες πληρούν το κριτήριο της λειτουργούσας οικονομίας αγοράς. Όσον αφορά το κριτήριο σύμφωνα με το οποίο η χώρα πρέπει να είναι σε θέση να αντιμετωπίζει τις ανταγωνιστικές πιέσεις και τις δυνάμεις της αγοράς στο εσωτερικό της Ένωσης, η Επιτροπή συνεπέρανε ότι, όσον αφορά τη Βουλγαρία, «η συνέχιση της υπό εξέλιξη διαδικασίας μεταρρύθμισης» και, όσον αφορά τη Ρουμανία, «η αυστηρή εφαρμογή του προγράμματος διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων» πιστεύεται ότι θα τους επιτρέψει να τηρήσουν το κριτήριο αυτό. Η αξιολόγηση αυτή εξακολουθεί να ισχύει.

Και οι δύο χώρες εξακολούθησαν να παρουσιάζουν σχετικά ευνοϊκές οικονομικές εξελίξεις. Η πραγματική ανάπτυξη του ΑΕΠ, 5,6% για τη Βουλγαρία και 8,3% για τη Ρουμανία, ήταν μεγάλη το 2004 και η τάση αυτή συνεχίστηκε ευρέως το πρώτο εξάμηνο του 2005. Ο πληθωρισμός παρέμεινε σχετικά χαμηλός στη Βουλγαρία και μειώθηκε περαιτέρω στη Ρουμανία. Η απασχόληση άρχισε επίσης να αυξάνεται, με αποτέλεσμα την ελαφρά μείωση των ποσοστών ανεργίας και στις δύο χώρες. Η χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση αυξήθηκε περαιτέρω, καθοδηγούμενη από την ισχυρή αύξηση του εγχώριου δανεισμού και στις δύο χώρες. Παρά την ανισότητα σε διάφορους τομείς, οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις συνεχίστηκαν και στις δύο χώρες, ενισχύοντας με τον τρόπο αυτό τη μεσοπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα των οικονομιών τους.

Το 2004 η Επιτροπή πρότεινε ορισμένους τομείς στους οποίους θα μπορούσε να επιτευχθεί περαιτέρω βελτίωση. Οι εκθέσεις του 2005 δείχνουν ότι σημειώθηκε σημαντική πρόοδος σε ορισμένους απ' αυτούς τους τομείς, όπως η ιδιωτικοποίηση των κρατικών επιχειρήσεων ή η απελευθέρωση των τηλεπικοινωνιών στη Βουλγαρία, και η αναδιάρθρωση βασικών τομέων και η βελτίωση της δημοσιονομικής πειθαρχίας στη Ρουμανία.

Ωστόσο, σε ορισμένους άλλους τομείς η πρόοδος που σημειώθηκε ήταν σαφώς μικρότερη. Ειδικότερα, στη Βουλγαρία, το έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών διογκώθηκε περαιτέρω και οι μεταρρυθμίσεις στην αγορά εργασίας ήταν περιορισμένες. Στη Ρουμανία, το μίγμα των μέτρων επεκτατικής πολιτικής διεύρυνε τις μακροοικονομικές ανισορροπίες. Η ιδιωτικοποίηση συνεχίστηκε αλλά με αργότερους ρυθμούς απ' ό,τι προβλεπόταν στο πρόγραμμα της κυβέρνησης. Τα θέματα αυτά χρήζουν συνεχούς προσοχής.

2.2.3. Νομοθετική και διοικητική προετοιμασία

Το παρελθόν έτος η Επιτροπή ανέμενε και από τις δύο χώρες να εκπληρώσουν τα κριτήρια σχετικά με το κεκτημένο και να είναι έτοιμες για πλήρη προσχώρηση τον Ιανουάριο του 2007, λαμβάνοντας υπόψη την πρόοδο που θα έχει επιτευχθεί, τις επιδόσεις τους όσον αφορά την υλοποίηση των δεσμεύσεών τους, και το προπαρασκευαστικό τους έργο που υλοποιείται τη στιγμή αυτή. Η παρούσα έκθεση δείχνει ότι, έκτοτε, αμφότερες οι χώρες σημείωσαν περαιτέρω πρόοδο όσον αφορά την υιοθέτηση και την εφαρμογή του κεκτημένου.

Ωστόσο, οι εξελίξεις ήταν ανεπαρκείς σε ορισμένους τομείς. Συνολικά, είναι σημαντικό ότι το κεκτημένο όχι μόνο εγκρίθηκε αλλά και εφαρμόζεται επί τόπου. Και οι δύο χώρες πρέπει να επιταχύνουν τις προσπάθειες ολοκλήρωσης των προετοιμασιών και ειδικότερα να αναπτύξουν επαρκή διοικητική και δικαστική ικανότητα για την εφαρμογή και την επιβολή του κεκτημένου.

Πρόοδος που σημειώθηκε όσον αφορά την έγκριση και την εφαρμογή του κεκτημένου

Σε πολλούς τομείς του κεκτημένου, οι προετοιμασίες για την πλήρη προσχώρηση έχουν προχωρήσει αρκετά **και στις δύο χώρες**. Σχετικά λίγα προβλήματα εξακολουθούν να υφίστανται στα κεφάλαια του κεκτημένου σχετικά με την κυκλοφορία κεφαλαίων, το εταιρικό δίκαιο, τις μεταφορές, την ενέργεια, τις στατιστικές, την οικονομική και νομισματική ένωση, τη βιομηχανική πολιτική, τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, την επιστήμη και την έρευνα, την εκπαίδευση και την κατάρτιση, τις εξωτερικές σχέσεις, την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας και τις δημοσιονομικές διατάξεις της ΕΕ. Επιπλέον, στη **Βουλγαρία**, εφαρμόζονται σε ικανοποιητικό βαθμό οι κανόνες ανταγωνισμού και το κεκτημένο για τον πολιτισμό και την πολιτική στον οπτικοακουστικό τομέα. Στην περίπτωση της **Ρουμανίας**, η κατάσταση είναι ενθαρρυντική όσον αφορά τους περισσότερους τομείς σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων, τις τηλεπικοινωνίες και την προστασία του καταναλωτή. Όσον αφορά όλα αυτά τα κεφάλαια, αν διατηρηθεί ο σημερινός ρυθμός προόδου, η Βουλγαρία και η Ρουμανία πιστεύεται ότι θα είναι ικανές να ενσωματωθούν ομαλά στην ΕΕ.

Θέματα που απαιτούν αυξημένες προσπάθειες

Η Βουλγαρία και η Ρουμανία είχαν ως εκ τούτου επιτύχει σημαντικό βαθμό εναρμόνισης με το κεκτημένο στις 30 Σεπτεμβρίου 2005, ημερομηνία από την οποία υπολείπονται 15 μήνες για την προβλεπόμενη προσχώρηση. Ωστόσο, στο παρόν στάδιο, η Επιτροπή έχει εντοπίσει ορισμένους τομείς που χρήζουν ιδιαίτερων προσπαθειών.

Και στις δύο χώρες πρέπει να εξεταστεί προσεκτικότερα το θέμα της καταπολέμησης του ξεπλύματος χρήματος. Στον τομέα της *γεωργίας*, η Βουλγαρία και η Ρουμανία πρέπει να επιταχύνουν την προετοιμασία τους για την ενσωμάτωση στις οργανώσεις της κοινής αγοράς και για τη δημιουργία μηχανισμών εξωτερικού εμπορίου. Και οι δύο χώρες πρέπει να δώσουν μεγαλύτερη προτεραιότητα στην ολοκλήρωση των προετοιμασιών στον τομέα της *αλιείας*. Η οριζόντια *περιβαλλοντική* νομοθεσία δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί σε καμία από τις δύο χώρες και απαιτούνται αυξημένες προσπάθειες. Όσον αφορά την *κοινωνική πολιτική*, και οι δύο υπό προσχώρηση χώρες πρέπει να επιταχύνουν τις προσπάθειές τους στους τομείς του εργατικού δικαίου και του κοινωνικού διαλόγου και πρέπει να επιφέρουν βελτιώσεις όσον αφορά τη δημόσια υγεία, την κοινωνική ένταξη και τις συνθήκες στα ιδρύματα περίθαλψης, καθώς και την καταπολέμηση των διακρίσεων. Αυξημένες προσπάθειες απαιτούνται τόσο στη Βουλγαρία όσο και στη Ρουμανία για την προετοιμασία της εφαρμογής των *διαρθρωτικών ταμείων και των ταμείων συνοχής*, περιλαμβανομένης και της έγκαιρης διαπίστευσης για το σύστημα εκτεταμένης διαχειριστικής αποκέντρωσης (EDIS) στο πλαίσιο των προενταξιακών κονδυλίων. Το νομοθετικό πλαίσιο δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί και πρέπει να συνεχιστούν οι εργασίες εκπόνησης σχεδίων, συνοδευόμενων από τους κατάλληλους μηχανισμούς συγχρηματοδότησης. Στον τομέα

της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων, η Βουλγαρία και η Ρουμανία πρέπει να επιταχύνουν τις προετοιμασίες για την εφαρμογή των πολιτικών της ΕΕ σχετικά με τις θεωρήσεις και τα ναρκωτικά καθώς και με τους μηχανισμούς δικαστικής συνεργασίας μεταξύ κρατών μελών. Σημαντικές αδυναμίες εξακολουθούν να εντοπίζονται στον τομέα του δημοσιονομικού ελέγχου, γεγονός που ενδεχομένως επηρεάσει την ικανότητα των χωρών να εφαρμόσουν ορθά και αποτελεσματικά τα προγράμματα που χρηματοδοτεί η ΕΕ.

Επιπλέον, στη **Βουλγαρία**, εξακολουθεί να απαιτείται ιδιαίτερη προσπάθεια στους τομείς των δημόσιων συμβάσεων, των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, των ελάχιστων απαιτήσεων κατάρτισης και της αμοιβαίας αναγνώρισης των κανόνων για ορισμένα επαγγέλματα, της ελευθερίας παροχής μη χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, και της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης των προδιαγραφών των προϊόντων, αν και σε γενικές γραμμές έχουν γίνει πολλά όσον αφορά το κεκτημένο στον τομέα της εσωτερικής αγοράς. Αυξημένες προσπάθειες απαιτούνται για να διασφαλιστεί η εκτέλεση του εθνικού προγράμματος αναδιάρθρωσης της *χαλυβουργίας*, και ειδικότερα η δέσμευση ότι μετά το 2005 δεν θα χορηγούνται ενισχύσεις αναδιάρθρωσης στον συγκεκριμένο τομέα. Μεταξύ των άλλων τομεακών πολιτικών, η Βουλγαρία πρέπει να επιταχύνει τις προσπάθειές της όσον αφορά τις αεροπορικές και θαλάσσιες μεταφορές και την ελευθέρωση της αγοράς ενέργειας και των τηλεπικοινωνιών. Στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής, χρειάζονται αυξημένες προσπάθειες όσον αφορά την πολιτική κατά των διακρίσεων. Σχετικά με τη φορολογία, η Βουλγαρία πρέπει να επιταχύνει την εναρμόνιση με τους κανόνες τόσο της έμμεσης όσο και της άμεσης φορολογίας και να ολοκληρώσει σύντομα τη δημιουργία των δομών εφαρμογής. Προβλήματα εξακολουθούν να υπάρχουν στη Βουλγαρία στον τομέα της περιβαλλοντικής πολιτικής όσον αφορά την πρόληψη και τον έλεγχο της ρύπανσης, την εφαρμογή της νομοθεσίας για τη διαχείριση των αποβλήτων και την πυρηνική ασφάλεια, και όσον αφορά όλα τα θέματα του κεκτημένου για την προστασία των καταναλωτών. Στη Βουλγαρία, πρέπει να επιταχυνθεί η εφαρμογή του κεκτημένου για το άσυλο. Στον τομέα των τελωνείων, θα χρειαστούν προσπάθειες για να εξασφαλιστεί η μηχανοργάνωση και η διασύνδεση με τα συστήματα ΤΠ των τελωνείων της ΕΕ.

Η **Ρουμανία** έχει επίσης επιτύχει ικανοποιητικό επίπεδο εναρμόνισης σε πολλούς τομείς που σχετίζονται με την εσωτερική αγορά, αλλά χρειάζονται αυξημένες προσπάθειες όσον αφορά τις απαιτήσεις σχετικά με τα βιομηχανικά προϊόντα, την ελευθερία εγκατάστασης εταιρειών και την προστασία προσωπικών δεδομένων. Αν και έχει σημειωθεί πρόοδος στον έλεγχο των κρατικών ενισχύσεων, χρειάζονται περαιτέρω προσπάθειες για να επιτευχθεί ικανοποιητικό επίπεδο επιβολής. Η Ρουμανία πρέπει να αυξήσει τις προσπάθειές της στον οπτικοακουστικό τομέα και στην εφαρμογή του κεκτημένου για την τελωνειακή ένωση. Η καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος πρέπει να επιταχυνθεί στη Ρουμανία.

Διορθωτικές δράσεις είναι αυτή τη στιγμή εφικτές και αναμένονται σε όλους αυτούς τους τομείς, αλλά και οι δύο χώρες έχουν ενημερωθεί ότι απαιτούνται μεγαλύτερες προσπάθειες ώστε τα προβλήματα αυτά να έχουν επιλυθεί μέχρι τη στιγμή της προσχώρησης. Αν δεν καταβληθούν αυτές οι αναμενόμενες προσπάθειες, υπάρχει σοβαρός κίνδυνος καθυστέρησης στη μεταφορά και την εφαρμογή του κεκτημένου μέχρι την προσχώρηση. Για παράδειγμα, υπάρχει σοβαρός κίνδυνος για τη Βουλγαρία και τη Ρουμανία να μην διαθέτουν την ικανότητα επιβολής των κανόνων για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, αν δεν επιταχύνουν τις προσπάθειές τους.

Επίσης, η Ρουμανία πρέπει να μειώσει το ποσοστό των ανασφάλιστων οχημάτων έναντι αστικής ευθύνης, με σκοπό την προσχώρησή της στην πολυμερή σύμβαση εγγυήσεων για την 'πράσινη κάρτα' και την εφαρμογή της πριν από την προσχώρηση. Αν τα προβλήματα αυτά δεν επιλυθούν έγκαιρα, ενδέχεται να ληφθούν από την Ένωση διορθωτικά μέτρα, όπως περιγράφεται στο σημείο 3.2. κατωτέρω.

Τομείς σοβαρών ανησυχιών

Η Επιτροπή έχει εντοπίσει ορισμένα ανησυχητικά κενά στην προετοιμασία για την προσχώρηση, λόγω των οποίων, αν δεν αναληφθεί άμεση και αποφασιστική δράση, η εκάστοτε συγκεκριμένη χώρα δεν θα είναι σε θέση να εφαρμόσει το κερτημένο ή να επωφεληθεί από τα κονδύλια της ΕΕ κατά την προσχώρησή της το 2007.

Και οι δύο χώρες παρουσιάζουν υψηλά επίπεδα πειρατείας και παραποίησης. Πρέπει να ενισχυθεί η επιβολή του νόμου, ειδικότερα οι μεθοριακοί έλεγχοι και η αποτελεσματική δίωξη των *παραβιάσεων των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας*.

Η Βουλγαρία και η Ρουμανία πρέπει να ενισχύσουν τις προσπάθειές τους για τη δημιουργία των θεσμικών οργάνων και της διοικητικής ικανότητας που απαιτούνται για την εφαρμογή των καθεστώτων άμεσης στήριξης των γεωργών και για την πληρωμή των δαπανών που συνδέονται με τις αγορές και την εκταμίευση κονδυλίων για την ανάπτυξη της υπαίθρου στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής. Υπάρχουν βάσιμοι φόβοι ότι οι *οργανισμοί πληρωμής και το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου* δεν θα έχουν τεθεί σε πλήρη λειτουργία μέχρι την προσχώρηση. Αν δεν διορθωθεί η κατάσταση, τα νέα κράτη μέλη διατρέχουν τον κίνδυνο να μην μπορούν να εξασφαλίσουν στους αγρότες τους πρόσβαση στις πληρωμές που προβλέπονται στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής.

Η έγκριση και εφαρμογή της αναγκαίας κτηνιατρικής νομοθεσίας απαιτείται επείγοντως και στις δύο χώρες. Στα προβλήματα του συγκεκριμένου τομέα συγκαταλέγεται η ενσωμάτωση του τομέα του ζωικού κεφαλαίου και των δύο χωρών στην εσωτερική αγορά, δεδομένου ότι, εάν δεν επιλυθούν τα προβλήματα αυτά υπονομεύεται το κτηνιατρικό σύστημα και η ασφάλεια της διατροφικής αλυσίδας στην ΕΕ. Μέχρι σήμερα έχει σημειωθεί ανεπαρκής πρόοδος όσον αφορά κυρίως την οργάνωση της *αναγνώρισης και καταγραφής των ζώων και τους ελέγχους επί των εισαγωγών από τρίτες χώρες* στο πλαίσιο του συνολικού συστήματος κτηνιατρικού ελέγχου. Η εφαρμογή του κερτημένου όσον αφορά τις *μεταδοτικές σπογγώδεις εγκεφαλοπάθειες (TSE)*, όπως η σπογγώδης εγκεφαλοπάθεια των βοοειδών (BSE), εγείρει σοβαρές ανησυχίες και για τις δύο χώρες. Ο *έλεγχος των ασθενειών των ζώων* είναι ανεπαρκής στη Βουλγαρία και στη Ρουμανία λόγω του ενδημικού χαρακτήρα ορισμένων σοβαρών ασθενειών. Ενδεχομένως χρειαστεί να ληφθούν μέτρα για την προστασία της υπόλοιπης ΕΕ από τις ασθένειες. Με τον σημερινό ρυθμό εκσυγχρονισμού, ορισμένες *εγκαταστάσεις παραγωγής ειδών διατροφής*, και στις δύο χώρες, δεν θα μπορέσουν να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις που συμφωνήθηκαν κατά τις διαπραγματεύσεις προσχώρησης. Προς το συμφέρον της δημόσιας υγείας, θα ληφθούν ειδικά μέτρα έναντι των παραγωγών που δεν τηρούν τις απαιτήσεις, με την επιβολή, για παράδειγμα, περιορισμών στην παραγωγή και στη διάθεση των προϊόντων τους στο εμπόριο.

Η Βουλγαρία και η Ρουμανία δεν διαθέτουν επαρκή μεθοριακή υποδομή ούτε ικανοποιητικό αριθμό καταρτισμένου προσωπικού για να εξασφαλίσουν την πλήρη

τήρηση των απαιτήσεων και των διαδικασιών που σχετίζονται με τα *εξωτερικά σύνορα της ΕΕ*. Ενδεχομένως χρειαστεί η λήψη ειδικών περιοριστικών μέτρων προκειμένου να μη διακυβευτεί η εσωτερική ασφάλεια της ΕΕ.

Η διαφθορά παραμένει σοβαρό πρόβλημα τόσο στη Βουλγαρία όσο και στη Ρουμανία. Εάν εξακολουθήσει να διατηρείται στα σημερινά επίπεδα, η *διαφθορά* απειλεί την εσωτερική αγορά, την ορθή λειτουργία των πολιτικών της ΕΕ και των προγραμμάτων που χρηματοδοτεί η ΕΕ. Απαιτείται επείγουσα και αποφασιστική δράση για να αποδειχθεί η ικανότητα της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας να καταπολεμήσουν τη διαφθορά αποτελεσματικά και να αναστρέψουν αμετάκλητα τα σημερινά επίπεδα διαφθοράς. Η μονοσήμαντη επιβολή του κράτους δικαίου αποτελεί προαπαιτούμενο για οποιαδήποτε χώρα που προσβλέπει στην πλήρη προσχώρησή της στην ΕΕ.

Τόσο η Βουλγαρία όσο και η Ρουμανία αντιμετωπίζουν ουσιαστικές δυσκολίες όσον αφορά τη διοικητική ικανότητα του *θεσμικού πλαισίου* και την εξασφάλιση ικανοποιητικού *δημοσιονομικού ελέγχου και διαχείρισης* για την εκτέλεση των χρηματοδοτούμενων από την ΕΕ προγραμμάτων των *Διαρθρωτικών Ταμείων* και των μέτρων του *Ταμείου Συνοχής*. Εάν δεν δημιουργηθούν οι απαιτούμενοι φορείς ή εάν η διοικητική τους ικανότητα παραμένει ανεπαρκής, η Βουλγαρία και η Ρουμανία δεν θα είναι σε θέση να απορροφήσουν όλα τα κονδύλια που θα τους διατίθενται.

Επιπλέον, εξακολουθούν να υπάρχουν σοβαρά προβλήματα όσον αφορά την τήρηση εκ μέρους της **Βουλγαρίας** των κανόνων *ασφάλισης οχημάτων*, με υψηλά ποσοστά ανασφάλιστων οχημάτων έναντι αστικής ευθύνης. Εάν η Βουλγαρία δεν προσχωρήσει και δεν εφαρμόσει την πολυμερή σύμβαση εγγυήσεων για την ‘πράσινη κάρτα’, ενδεχομένως χρειαστεί να διατηρηθούν και μετά την προσχώρηση οι μεθοριακοί έλεγχοι για την υποχρεωτική ασφάλιση έναντι αστικής ευθύνης. Στον γεωργικό τομέα, η Βουλγαρία δεν έχει προσχωρήσει επαρκώς όσον αφορά την *οργάνωση της αγοράς γάλακτος*, γεγονός που θα εμποδίσει τις παρεμβάσεις στις αγορές της ΕΕ στον τομέα αυτό, εάν δεν διορθωθεί έγκαιρα η κατάσταση. Στον τομέα του κτηνιατρικού ελέγχου, η ικανότητα διαχείρισης των *ζωικών αποβλήτων* είναι ανεπαρκής στη Βουλγαρία. Η Βουλγαρία δεν έχει επίσης μεταφέρει το κεκτημένο για το *εμπόριο ζωντανών ζώων και ζωικών προϊόντων* και δεν τηρούνται επαρκώς οι κανόνες για την *καλή διαβίωση των ζώων* στις εκμεταλλεύσεις, κατά τη μεταφορά τους και κατά τη σφαγή τους. Στον τομέα της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων, παράλληλα με τα προαναφερθέντα προβλήματα, η Βουλγαρία απέτυχε να περιστείλει το *οργανωμένο έγκλημα*. Και στην περίπτωση αυτή, το κράτος δικαίου πρέπει να επικρατήσει.

Εξάλλου, η **Ρουμανία** δεν έχει ολοκληρώσει την εναρμόνιση με τους κανόνες της ΕΕ περί δημοσίων συμβάσεων, ενώ η εφαρμογή και η επιβολή αυτών των κανόνων παρουσιάζουν σοβαρές ελλείψεις. Εάν δεν διορθωθεί η κατάσταση, οι επιχειρηματίες από άλλα κράτη μέλη θα έχουν να αντιμετωπίσουν αθέμιτους όρους και θα επηρεαστεί η ικανότητα της Ρουμανίας να εφαρμόζει αποτελεσματικά τα προγράμματα που χρηματοδοτεί η ΕΕ. Η εκταμίευση των κονδυλίων της ΕΕ, κυρίως στο πλαίσιο των Διαρθρωτικών Ταμείων και του Ταμείου Συνοχής, δεν θα είναι δυνατή εάν η κατάσταση αυτή παγιωθεί. Η Ρουμανία παρουσιάζει σοβαρές καθυστερήσεις όσον αφορά τη *μηχανοργάνωση και τη διασύνδεση* με τα συστήματα ΤΠ της ΕΕ στον τομέα της φορολογίας. Αν δεν αναληφθούν άμεσες και σοβαρές προσπάθειες, θα απαιτηθούν κατάλληλα διορθωτικά μέτρα ώστε να διασφαλιστεί η ομαλή λειτουργία των φορολογικών συστημάτων της ΕΕ. Στον περιβαλλοντικό τομέα, η Ρουμανία δεν διαθέτει

ικανοποιητική διοικητική ικανότητα για να διεκπεραιώνει ομαλά την έκδοση αδειών σε βιομηχανίες, σύμφωνα με τους κανόνες της ΕΕ για την *ολοκληρωμένη πρόληψη και τον έλεγχο της ρύπανσης* και για να διασφαλίζει την τήρηση των κανόνων αυτών. Το γεγονός αυτό θα μπορούσε να έχει αρνητικές περιβαλλοντικές διασυννοριακές επιπτώσεις και θα δημιουργούσε αθέμιτους όρους λειτουργίας για τις βιομηχανίες. Ενδεχομένως χρειαστεί η επιβολή διορθωτικών μέτρων, εφόσον η κατάσταση αυτή διατηρηθεί.

Μετάφραση του κεκτημένου

Οι δύο χώρες πρέπει επίσης να εξασφαλίσουν τη μετάφραση του κεκτημένου στη βουλγαρική και ρουμανική γλώσσα αντίστοιχα. Από τις 90 000 περίπου σελίδες του κεκτημένου, η Βουλγαρία έχει ήδη μεταφράσει ποσοστό άνω του 95%. Ωστόσο, το 60% των μεταφράσεων αυτών δεν έχουν ακόμη αναθεωρηθεί από τις εθνικές αρχές ώστε να μπορέσουν να υποβληθούν στα θεσμικά όργανα της ΕΕ. Η Ρουμανία έχει μεταφράσει το 60% περίπου, αλλά ποσοστό άνω του 50% του όγκου αυτού δεν έχει ακόμη αναθεωρηθεί.

Η ικανότητα μετάφρασης και αναθεώρησης αμοτέρων των χωρών δεν έχει ακόμη φθάσει στα αναγκαία επίπεδα των 6 000 σελίδων μηνιαίως, γεγονός που σε μεγάλο βαθμό οφείλεται στις δυσκολίες που υπάρχουν ως προς την πρόσληψη και τη διατήρηση του αναγκαίου προσωπικού. Η βουλγαρική και η ρουμανική κυβέρνηση έχουν κληθεί να δώσουν στο θέμα αυτό τη χριζουσα προσοχή.

3. ΕΠΟΜΕΝΑ ΒΗΜΑΤΑ

3.1. Ενέργειες που πρέπει να αναλάβουν η Βουλγαρία και η Ρουμανία

Εναπόκειται στις αρχές των δύο αυτών χωρών να λάβουν όλα τα αναγκαία διορθωτικά μέτρα για να καλύψουν τις ελλείψεις που εντοπίζονται στην παρούσα έκθεση, έτσι ώστε να εξασφαλίσουν ότι θα είναι πλήρως προετοιμασμένες για την προσχώρηση το 2007. Όλες οι ενέργειες και οι προσπάθειες πρέπει να διοχετευθούν προς την επίτευξη αυτού του στόχου.

Το γεγονός αυτό προϋποθέτει, σε όλα τα κυβερνητικά επίπεδα, επακριβή σχεδιασμό των δραστηριοτήτων, καθορισμό προτεραιοτήτων, έγκριση μέτρων και εξασφάλιση ικανοποιητικής διάθεσης των αναγκών χρηματοδοτικών και ανθρώπινων πόρων. Και οι δύο χώρες θα χρειαστεί να δώσουν έμφαση στην ενίσχυση της διοικητικής και δικαστικής τους ικανότητας ώστε να είναι σε θέση να εφαρμόζουν και να επιβάλλουν ικανοποιητικά την απαιτούμενη νομοθεσία. Θα χρειαστεί η λήψη αυστηρών μέτρων για την καταπολέμηση της διαφθοράς και για τη μεταρρύθμιση του δικαστικού συστήματος και της δημόσιας διοίκησης προκειμένου να εξασφαλιστεί η ορθή λειτουργία του κράτους δικαίου.

3.2. Παρακολούθηση και διασφάλισης

Λαμβανομένων υπόψη των προβλημάτων που εξακολουθούν να υφίστανται, η Επιτροπή θα συνεχίσει την προσεκτική παρακολούθηση της προετοιμασίας των χωρών, επικεντρώνοντας την προσοχή της στα πορίσματα της παρούσας έκθεσης. Στόχος της παρακολούθησης θα είναι η καθοδήγηση της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας προς την ολοκλήρωση της προετοιμασίας τους για την προσχώρηση, και η ενημέρωση του

Συμβουλίου και του Κοινοβουλίου για την πρόοδο που σημειώνουν οι δύο χώρες. Θα χρησιμεύσει επίσης ως βάση για τη λήψη μέτρων που ενδεχομένως απαιτηθούν για την πρόληψη ή τη διόρθωση ενδεχόμενων προβλημάτων που θα μπορούσαν να επηρεάσουν τη λειτουργία της ΕΕ, στην περίπτωση που οι χώρες αυτές είναι ανεπαρκώς προετοιμασμένες.

Η Επιτροπή θα συνεχίσει τις διάφορες δραστηριότητές της παρακολούθησης μέχρι την προσχώρηση. Προτίθεται να κάνει πλήρη χρήση όλων των διαθέσιμων μέσων, όπως προειδοποιητικές επιστολές, αξιολογήσεις από ομότιμους ειδικούς, αποστολές παρακολούθησης που θα διεξάγονται από τις υπηρεσίες της Επιτροπής και τα όργανα των συμφωνιών σύνδεσης.

Αμέσως μετά την έγκριση της παρούσας έκθεσης, η Επιτροπή θα αποστείλει **προειδοποιητικές επιστολές** αιτιολογημένες σε πολιτικό επίπεδο στις βουλγαρικές και ρουμανικές αρχές, επιστώντας την προσοχή τους στα κύρια προβλήματα που εντοπίστηκαν και καλώντας τις να αναλάβουν τις αναγκαίες διορθωτικές δράσεις.

Η Επιτροπή στη συνέχεια θα αρχίσει μία σειρά από **αξιολογήσεις από ομότιμους** που θα καλύπτουν τους περισσότερο προβληματικούς τομείς που εντοπίζονται στην παρούσα έκθεση. Οι αξιολογήσεις αυτές, που θα διεξαχθούν από εμπειρογνώμονες των κρατών μελών και της Επιτροπής, θα στοχεύουν στο να συνδράμουν τις δύο χώρες να αξιολογήσουν την πραγματική πρόοδο που επιτυγχάνεται επιτόπου στους διάφορους τομείς. Η Επιτροπή προτίθεται να ολοκληρώσει τις αξιολογήσεις αυτές πριν από την άνοιξη του 2006. Στη συνέχεια, η Επιτροπή θα διοργανώσει τον Μάρτιο/Απρίλιο 2006 **συνεδριάσεις υψηλού επιπέδου** με κάθε μία χώρα για να εξεταστούν τα σημαντικότερα προβλήματα.

Τα αποτελέσματα αυτών των συνεδριάσεων παρακολούθησης και όλες οι πληροφορίες που θα έχουν συγκεντρωθεί μέχρι τότε θα τροφοδοτήσουν μία **έκθεση παρακολούθησης** την οποία η Επιτροπή προτίθεται να παρουσιάσει στο Συμβούλιο και στο Κοινοβούλιο τον Απρίλιο/Μάιο 2006. Με βάση την έκθεση αυτή, και στο πλαίσιο της, η Επιτροπή ενδεχομένως συστήσει στο Συμβούλιο να αναβάλει την προσχώρηση μιας ή και των δύο χωρών μέχρι την 1η Ιανουαρίου 2008, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται για μία τέτοια αναβολή σύμφωνα με τη συνθήκη προσχώρησης. Σύμφωνα με τη συνθήκη, το Συμβούλιο δύναται να αποφασίσει να αναβάλει την προσχώρηση μίας ή και των δύο χωρών κατά ένα έτος, εφόσον υπάρχει σοβαρός κίνδυνος να είναι οποιοδήποτε από τα δύο αυτά κράτη καταφανώς ανέτοιμο να εκπληρώσει τις απαιτήσεις του μέλους μέχρι τον Ιανουάριο 2007, σε σημαντικούς τομείς, ή, στην περίπτωση της Ρουμανίας, εφόσον δεν πληρούνται συγκεκριμένες απαιτήσεις στους τομείς της πολιτικής ανταγωνισμού, και της δικαιοσύνης και εσωτερικών υποθέσεων¹. Η Επιτροπή αναμένει από τη Βουλγαρία και τη Ρουμανία να αναλάβουν όλες τις αναγκαίες διορθωτικές δράσεις μέχρι τότε, έτσι ώστε να αποφευχθεί η έκδοση μιας τέτοιας σύστασης.

Στην περίπτωση που η Επιτροπή συστήσει την αναβολή της προσχώρησης, το Συμβούλιο πρέπει να αποφασίσει για την αναβολή, μέχρι την 1η Ιανουαρίου 2008, της

¹ Οι ακριβείς λεπτομέρειες της ρήτρας αναβολής και των ρητρών διασφάλισης παρατίθενται στα άρθρα 36-39 του πρωτοκόλλου και της πράξης προσχώρησης, όπως δημοσιεύεται στην ΕΕ L 157, 21.6.2005.

προσχώρησης οποιασδήποτε εκ των δύο χωρών. Αμέσως μετά, η Επιτροπή θα προτείνει στο Συμβούλιο τις αναγκαίες **προσαρμογές της συνθήκης προσχώρησης**, ειδικότερα όσον αφορά τις θεσμικές και δημοσιονομικές διατάξεις. Οι δημοσιονομικές προσαρμογές θα πρέπει να ενταχθούν στη διαδικασία λήψης απόφασης για τον προϋπολογισμό 2007 της ΕΕ.

Ανεξάρτητα από το εάν θα ληφθεί ή όχι απόφαση αναβολής, το φθινόπωρο 2006 η Επιτροπή θα παρουσιάσει στο Συμβούλιο και στο Κοινοβούλιο μία δεύτερη σειρά **συνολικών εκθέσεων παρακολούθησης** του βαθμού ετοιμότητας της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας ενόψει της προσχώρησης. Στην περίπτωση προσχώρησης το 2007, οι εκθέσεις αυτές θα χρησιμοποιηθούν ως βάση για να αποφασιστούν τυχόν διορθωτικά μέτρα που θα λάβει η Επιτροπή υπό την ιδιότητά της του θεματοφύλακα των συνθηκών. Στα μέτρα αυτά συγκαταλέγονται διασφαλίσεις, διαδικασίες κατά παράβαση ή μέτρα δημοσιονομικής διαχείρισης. Η Επιτροπή δεν θα διστάσει να τα λάβει εφόσον χρειαστεί.

Η αδυναμία εφαρμογής ορισμένων τμημάτων του κεκτημένου μετά την προσχώρηση θα επηρεάσει όχι μόνο τους πολίτες και τις επιχειρήσεις της συγκεκριμένης χώρας, αλλά και άλλων κρατών μελών. Κατά συνέπεια, ενδεχομένως η Επιτροπή χρειαστεί να λάβει, σε ορισμένες περιπτώσεις, μέτρα πρόληψης ή διόρθωσης τέτοιων αρνητικών διασυννοριακών επιπτώσεων. Ως βάση για μία τέτοια δράση λαμβάνονται συγκεκριμένες διατάξεις της συνθήκης προσχώρησης. Στις διατάξεις αυτές συγκαταλέγονται **τρεις ρήτρες διασφάλισης** που επιτρέπουν στην Επιτροπή να λαμβάνει μέτρα μέχρι τρία έτη μετά την προσχώρηση¹:

- μία ρήτρα γενικής οικονομικής διασφάλισης για τη διόρθωση σοβαρών και μόνιμων δυσκολιών σε οποιονδήποτε οικονομικό τομέα στα παλαιά ή στα νέα κράτη μέλη·
- μία ρήτρα διασφάλισης της εσωτερικής αγοράς για την πρόληψη ή την αντιμετώπιση σοβαρών διαταραχών στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς που προκαλούν παραβάσεις της Βουλγαρίας ή της Ρουμανίας. Οι παραβάσεις αυτές σχετίζονται με τις τέσσερις ελευθερίες, αλλά επίσης με τον ανταγωνισμό, την ενέργεια, τις μεταφορές, το περιβάλλον, τις τηλεπικοινωνίες, τη γεωργία και την προστασία του καταναλωτή και της υγείας (π.χ. ασφάλεια τροφίμων) στο βαθμό που έχουν διασυννοριακές επιπτώσεις. Τα μέτρα διασφάλισης δύνανται να οδηγούν σε προσωρινή εξαίρεση του νέου κράτους μέλους ή των πολιτών και των επιχειρήσεών του από τα οφέλη της προσχώρησης σε συγκεκριμένους τομείς, προκειμένου να προστατευθεί η ακεραιότητα της εσωτερικής αγοράς και να προληφθούν ζημιές σε άλλα κράτη μέλη·
- μία ρήτρα διασφάλισης στον τομέα της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων για την αντιμετώπιση σοβαρών ελλείψεων στον τομέα της συνεργασίας σε αστικά και ποινικά θέματα, ειδικότερα για την προσωρινή αναστολή των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που απορρέουν από το κεκτημένο της ΕΕ.

Παράλληλα με τις τρεις αυτές διασφαλίσεις, **ειδικές διασφαλίσεις** που προβλέπονται στο κεκτημένο (π.χ. για την πρόληψη της πώλησης επικίνδυνων τροφίμων) και άλλες διαδικασίες (κυρίως **διαδικασίες παράβασης** και αποφάσεις για **θέματα ανταγωνισμού**) θα αρχίσουν να ισχύουν από τη στιγμή της προσχώρησης προκειμένου να καλυφθούν τα κενά της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας.

Ορισμένες ελλείψεις μπορούν επίσης αυτόματα να οδηγήσουν σε επιβολή ποινών, όπως για παράδειγμα στην περίπτωση που η Επιτροπή αδυνατεί να αποδεσμεύσει **κονδύλια της ΕΕ**. Η Επιτροπή, κατά την εκτέλεση του προϋπολογισμού, δεν θα αποδεσμεύει κανένα κονδύλιο από τον προϋπολογισμό της ΕΕ εάν, για παράδειγμα, ένα νέο κράτος μέλος δεν παρέχει τις αναγκαίες εγγυήσεις όσον αφορά την ικανότητά του να διαθέτει ορθά τα κονδύλια της ΕΕ, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της κοινής γεωργικής πολιτικής ή των διαρθρωτικών ταμείων.

Αν και τα μέτρα διασφάλισης ή διαχείρισης που λαμβάνονται πρέπει να είναι αναλογικά προς το μέγεθος του προβλήματος και να είναι έτσι σχεδιασμένα ώστε να προκαλούν τις μικρότερες δυνατών διαταραχές, στις περισσότερες περιπτώσεις θα έχουν αναπόφευκτα ως αποτέλεσμα να μην μπορούν τα νέα κράτη μέλη και οι πολίτες τους να απολαύουν των πλήρων οφελών της προσχώρησης. Ως εκ τούτου, είναι προς το συμφέρον όλων των μερών να καταβάλουν τις μεγαλύτερες δυνατές προσπάθειες για να αποφευχθεί μία τέτοια κατάσταση, καλύπτοντας τα εναπομένοντα κενά γρήγορα και αποτελεσματικά.

3.3. Μέτρα στήριξης εκ μέρους της ΕΕ

Η ΕΕ χορηγεί σημαντική χρηματοδοτική βοήθεια και στις δύο χώρες προκειμένου να τις βοηθήσει να προετοιμαστούν για την προσχώρηση. Το 2006, θα διατεθούν 1 155 εκατομμύρια ευρώ περίπου για τη Ρουμανία και 545 εκατομμύρια ευρώ περίπου για τη Βουλγαρία.

Η Επιτροπή προτίθεται να στηρίζει και τις δύο χώρες στις προσπάθειές τους, προσανατολίζοντας τη βοήθεια αυτή σε μέτρα για την κάλυψη των κενών που εναπομένουν. Ανάλογα με τη φύση του προβλήματος, η βοήθεια της ΕΕ θα μπορούσε να λάβει τη μορφή βοήθειας από ομοτίμους, σεμιναρίων κατάρτισης, αποστολών παροχής συμβουλών, έργων αδελφοποίησης (ελαφρών) ή παρόμοιων μέσων, τα οποία μπορούν να κινητοποιούνται γρήγορα και να επικεντρώνονται σε επακριβώς στοχοθετημένα θέματα. Ομοίως, ορισμένα υφιστάμενα προγράμματα της ΕΕ (όπως, το «Τελωνεία 2007», το «Fiscalis», και άλλα) μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την κάλυψη των κενών στις δύο αυτές χώρες.

Αυτά τα συγκεκριμένα μέτρα στήριξης μπορούν να συμβάλουν στη βελτίωση ή την επιτάχυνση της εναρμόνισης με το κεκτημένο και της εφαρμογής του. Η Επιτροπή θα επιδιώξει δραστήρια τον στόχο αυτό. Ωστόσο, πολλά εξαρτώνται από την ικανότητα και των δύο χωρών να απορροφήσουν και να κάνουν καλή χρήση των κονδυλίων της ΕΕ. Απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες για τη βελτίωση της ικανότητας διαχείρισης και ελέγχου, ειδικότερα για να εξασφαλιστεί η μετάβαση προς την εκτεταμένη αποκέντρωση (EDIS) το 2006.

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Βάσει των προαναφερθέντων, τα συμπεράσματα και οι συστάσεις της Επιτροπής έχουν ως εξής:

- Η Επιτροπή επιβεβαιώνει την προηγούμενη διαπίστωσή της ότι η Βουλγαρία και η Ρουμανία πληρούν τα πολιτικά κριτήρια της προσχώρησης. Ωστόσο, απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες, ειδικότερα για την ενίσχυση του κράτους δικαίου, με τη

βελτίωση της δημόσιας διοίκησης και του δικαστικού συστήματος και με την αποτελεσματική καταπολέμηση της διαφθοράς. Όσον αφορά τα οικονομικά κριτήρια, η Βουλγαρία και η Ρουμανία πληρούν την προϋπόθεση της λειτουργούσας οικονομίας αγοράς. Εφόσον η Βουλγαρία συνεχίσει με τον σημερινό ρυθμό τις μεταρρυθμίσεις της, και η Ρουμανία την αυστηρή εφαρμογή του προγράμματος διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων της, οι χώρες αυτές πιστεύεται ότι θα είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν την ανταγωνιστική πίεση και τις δυνάμεις της αγοράς στο εσωτερικό της Ένωσης.

- Και η Βουλγαρία και η Ρουμανία εξακολούθησαν να σημειώνουν πρόοδο όσον αφορά την υιοθέτηση και την εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ, και έχουν επιτύχει σημαντικό βαθμό εναρμόνισης 15 μήνες πριν από την προβλεπόμενη προσχώρησή τους, την 1η Ιανουαρίου 2007. Στο παρόν στάδιο, η Επιτροπή εντόπισε επίσης ορισμένους τομείς στους οποίους απαιτούνται αυξημένες προσπάθειες. Οι αρχές αμφοτέρων των χωρών πρέπει να συνεχίσουν σθεναρά την προετοιμασία τους προκειμένου να εξασφαλίσουν για τους πολίτες και τους οικονομικούς τους παράγοντες τα πλήρη οφέλη της προσχώρησης. Πρέπει, ειδικότερα, να επιταχύνουν τις προσπάθειές τους για ανάπτυξη επαρκούς διοικητικής και δικαστικής ικανότητας εφαρμογής και επιβολής του κεκτημένου. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να παρακολουθεί στενά την πρόοδο μέχρι την προσχώρηση. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στην ουσιαστική εφαρμογή και επιβολή της νομοθεσίας.
- Στην προετοιμασία και των δύο χωρών, εντοπίζεται περιορισμένος αριθμός συγκεκριμένων κενών τα οποία δημιουργούν σοβαρές ανησυχίες. Αν δεν αναληφθεί άμεση δράση, η Βουλγαρία και η Ρουμανία πιθανότατα δεν θα μπορέσουν να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους στους συγκεκριμένους τομείς μέχρι την 1η Ιανουαρίου 2007. Η Βουλγαρία και η Ρουμανία κρατούν στα χέρια τους την τύχη της έγκαιρης προσχώρησής τους· ακόμη περισσότερο απ'ό,τι κατά το παρελθόν, πρέπει να κάνουν συγκεκριμένα και αποφασιστικά βήματα για την αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών.
- Τα βασικότερα προβλήματα που απομένουν θα αναλύονται μέσω προειδοποιητικών επιστολών. Θα διεξάγονται επιτόπιες αξιολογήσεις από ομοτίμους και ειδικές διαβουλεύσεις ώστε να εξακριβώνονται τα μέτρα που λαμβάνουν η Βουλγαρία και η Ρουμανία. Εφόσον χρειαστεί, η Ένωση θα κινητοποιήσει ταχέως στοχοθετημένη βοήθεια. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης αυτής θα καταγραφούν σε έκθεση παρακολούθησης την οποία η Επιτροπή προτίθεται να παρουσιάσει στο Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο τον Απρίλιο/Μάιο 2006. Τη στιγμή εκείνη, η Επιτροπή δύναται να συστήσει στο Συμβούλιο να αναβάλει την προσχώρηση της Βουλγαρίας ή της Ρουμανίας, μέχρι την 1η Ιανουαρίου 2008, εφόσον υπάρχει σοβαρός κίνδυνος για οποιοδήποτε από τα εν λόγω κράτη να είναι καταφανώς ανέτοιμο να εκπληρώσει, σε ορισμένους σημαντικούς τομείς, τις απαιτήσεις της προσχώρησής του τον Ιανουάριο 2007. Η Επιτροπή αναμένει ότι η Βουλγαρία και η Ρουμανία θα λάβουν όλες τις αναγκαίες διορθωτικές δράσεις μέχρι τότε, έτσι ώστε να αποφευχθεί η έκδοση μιας τέτοιας σύστασης.

**5. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ
ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ ΚΑΙ ΤΗ ΡΟΥΜΑΝΙΑ**

Βουλγαρία

Η Βουλγαρία, όπως και τα προηγούμενα χρόνια, εξακολουθεί να πληροί τα **πολιτικά κριτήρια** προσχώρησης. Συνολικά, έχει επιτύχει ικανοποιητικό επίπεδο συμμόρφωσης προς τις απαιτήσεις της ΕΕ. Ωστόσο, πρέπει να αναλάβει περαιτέρω δράση σε ορισμένους σημαντικούς τομείς για τους οποίους, όπως υπογραμμίστηκε και στην έκθεση 2004, απαιτούνται επιπλέον προσπάθειες.

Όσον αφορά τη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης, η Βουλγαρία δεν έχει ακόμη ολοκληρώσει το νομοθετικό πλαίσιο που διασφαλίζει τις αρχές της νομιμότητας, της λογοδοσίας, της αξιοπιστίας και της προβλεψιμότητας στις εργασίες της δημόσιας διοίκησης. Επίσης, χρειάζονται περαιτέρω προσπάθειες για την ενίσχυση της τοπικής και περιφερειακής διοίκησης στο πλαίσιο της αποκέντρωσης. Το λευκό βιβλίο για τον εκσυγχρονισμό της διοίκησης που εγκρίθηκε από την κυβέρνηση τον Απρίλιο 2004 πρέπει τώρα να εφαρμοστεί στην πράξη.

Σημαντικά νομοθετικά μέτρα έχουν ληφθεί όσον αφορά τον δικαστικό τομέα. Ωστόσο, η πρόοδος παραμένει περιορισμένη όσον αφορά τη μεταρρύθμιση στο προδικαστικό στάδιο, ενώ το σύστημα της δικαιοσύνης εξακολουθεί να πάσχει από έλλειψη λογοδοσίας. Οι διαδικασίες απόδοσης δικαιοσύνης παραμένουν δυσκίνητες και αργές.

Το κυριότερο εμπόδιο στην αποτελεσματική καταπολέμηση της διαφθοράς εξακολουθεί να είναι τα ανεπαρκή αποτελέσματα των ερευνών και των διώξεων σε υποθέσεις διαφθοράς υψηλού επιπέδου. Αν και οι προσπάθειες καταπολέμησης της διαφθοράς απέδωσαν ορισμένους καρπούς, κυρίως όσον αφορά τη διαφθορά μικρής κλίμακας, σε γενικές γραμμές υπάρχει διάχυτη η εντύπωση ότι το πρόβλημα της διαφθοράς εξακολουθεί να προκαλεί ανησυχία.

Στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της προστασίας των μειονοτήτων, πρέπει να καταβληθούν μεγαλύτερες προσπάθειες για την αποτελεσματική καταπολέμηση της διακίνησης ανθρώπων και για τη βελτίωση των συνθηκών σε ορισμένα κρατικά ιδρύματα για παιδιά και για άτομα με αναπηρίες. Περαιτέρω πρόοδος χρειάζεται στη διαδικασία της αποϊδρυματοποίησης και στη βελτίωση της διοίκησης του ψυχιατρικού συστήματος. Χρειάζονται επίσης σημαντικές προσπάθειες για να πραγματοποιηθεί η ουσιαστική ενσωμάτωση της μειονότητας των Ρομ. Το πρόγραμμα-πλαίσιο για την ισότιμη ενσωμάτωση των Ρομ στη βουλγαρική κοινωνία πρέπει να εφαρμοστεί όπως είχε σχεδιαστεί.

Όσον αφορά τα **οικονομικά κριτήρια** προσχώρησης, η Βουλγαρία εξακολουθεί να διαθέτει λειτουργούσα οικονομία αγοράς. Υπό την προϋπόθεση ότι οι μεταρρυθμίσεις θα συνεχιστούν με τον σημερινό ρυθμό, πιστεύεται ότι η Βουλγαρία θα μπορέσει να ανταποκριθεί στην ανταγωνιστική πίεση και στις δυνάμεις της αγοράς στο εσωτερικό της Ένωσης. Η Βουλγαρία έχει διατηρήσει σε μεγάλο βαθμό μακροοικονομική σταθερότητα, έστω κι αν τα εξωτερικά ελλείμματα αυξήθηκαν περαιτέρω. Εξακολούθησε να εφαρμόζει, αν και όχι εξίσου αυστηρά σε όλους τους τομείς, το πρόγραμμα διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεών της.

Πρόοδος σημειώθηκε στους περισσότερους τομείς για τους οποίους στην έκθεση του προηγούμενου έτους είχαν συσταθεί βελτιώσεις, αλλά εξακολουθούν να υφίστανται ορισμένες προκλήσεις. Το έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου και του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, αφού συρρικνώθηκαν το 2004, διευρύνθηκαν και πάλι σημαντικά κατά το πρώτο εξάμηνο του 2005. Λήφθηκαν και νέα μέτρα για να μειωθεί ο ρυθμός αύξησης των τραπεζικών πιστώσεων, αλλά η συνέχιση μιας συνετής δημοσιονομικής πολιτικής και μιας πολιτικής περιορισμένων μισθολογικών αυξήσεων είναι καθοριστικής σημασίας προκειμένου να περιοριστούν οι ενδεχόμενοι κίνδυνοι για το εξωτερικό ισοζύγιο· ως εκ τούτου, η κατάσταση πρέπει να παρακολουθείται στενά. Περαιτέρω μεταρρυθμίσεις χρειάζονται για να βελτιωθεί το επιχειρηματικό περιβάλλον, και ειδικότερα η λειτουργία του διοικητικού και δικαστικού συστήματος. Η εναρμόνιση του μητρώου επιχειρήσεων έχει αρχίσει αλλά δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί. Αν και το πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεων έχει προχωρήσει ήδη αρκετά, πρέπει να διατηρηθεί ο ρυθμός υλοποίησής του. Μικρή πρόοδος έχει σημειωθεί όσον αφορά τη βελτίωση της ευελιξίας της αγοράς εργασίας, η οποία, μαζί με μία συνολική μεταρρύθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος, είναι ζωτικής σημασίας για την κάλυψη των ελλείψεων σε εξειδικευμένους εργαζομένους και για την αύξηση της προσαρμοστικότητας της βουλγαρικής οικονομίας.

Η Βουλγαρία έχει επιτύχει **σημαντικό επίπεδο εναρμόνισης με το κεκτημένο** στους περισσότερους τομείς πολιτικής. Πρέπει να συνεχιστούν οι προσπάθειες για την ενίσχυση της συνολικής διοικητικής ικανότητας με σκοπό την ορθή εφαρμογή της θεσπισθείσας νομοθεσίας.

Αναμένεται ότι η χώρα θα είναι σε θέση να εφαρμόσει το κεκτημένο όπως απαιτείται στους ακόλουθους τομείς κατά την προβλεπόμενη ημερομηνία προσχώρησης: οριζόντια και διαδικαστικά μέτρα και νέα και παλαιά τομεακή προσέγγιση της νομοθεσίας στο κεφάλαιο *ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων*· ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων, συντονισμός των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης και των δικαιωμάτων των πολιτών στο κεφάλαιο *ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων*· κινήσεις κεφαλαίων και συστήματα πληρωμών στο κεφάλαιο *ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων*· εταιρικό δίκαιο, λογιστική και ο κανονισμός που αντικαθιστά τη Σύμβαση των Βρυξελλών και τη Σύμβαση της Ρώμης στο κεφάλαιο *εταιρικό δίκαιο*· το κεφάλαιο *πολιτική ανταγωνισμού*. Όσον αφορά το κεφάλαιο *γεωργία*, η Βουλγαρία αναμένεται ότι κατά την προβλεπόμενη ημερομηνία προσχώρησης θα είναι σε θέση να εφαρμόσει το κεκτημένο σε τομείς όπως η πολιτική ποιότητας, οι βιολογικές καλλιέργειες, το δίκτυο γεωργικής λογιστικής πληροφόρησης, οι κρατικές ενισχύσεις, η ανάπτυξη της υπαίθρου, η ζωοτεχνία, η διατροφή ζώων και ο φυτοϋγειονομικός τομέας, καθώς και τις διεθνείς συμφωνίες αλιείας και κρατικών ενισχύσεων στο κεφάλαιο *αλιεία*.

Μέχρι την προβλεπόμενη ημερομηνία προσχώρησης, η Βουλγαρία πιστεύεται επίσης ότι θα είναι σε θέση να εφαρμόσει το κεκτημένο για τα διευρωπαϊκά δίκτυα, τις εσωτερικές πλωτές μεταφορές, τις οδικές και σιδηροδρομικές μεταφορές στο κεφάλαιο *πολιτική μεταφορών*· τον ΦΠΑ στο κεφάλαιο *φορολογία*· στα κεφάλαια *οικονομική και νομισματική ένωση* και *στατιστικές*· για την ίση μεταχείριση γυναικών και ανδρών, την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία, την κοινωνική προστασία και την πολιτική απασχόλησης, στο κεφάλαιο *κοινωνική πολιτική και απασχόληση*· για την ασφάλεια των μέτρων εφοδιασμού, την ενεργειακή απόδοση και τις ανανεώσιμες ενέργειες και την πυρηνική ενέργεια στο κεφάλαιο *ενέργεια*· τη βιομηχανική στρατηγική στο κεφάλαιο *βιομηχανική πολιτική*· στα κεφάλαια *μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις*, *επιστήμη* και

έρευνα, εκπαίδευση και κατάρτιση, και πολιτική στον πολιτιστικό και οπτικοακουστικό τομέα· για την χωροταξική οργάνωση στο κεφάλαιο *περιφερειακή πολιτική*· για την προστασία της φύσης και την ποιότητα του αέρα στο κεφάλαιο *περιβάλλον*· για τη μετανάστευση, την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, την τελωνειακή συνεργασία και τα νομικά μέσα ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο κεφάλαιο *δικαιοσύνη και εσωτερικές υποθέσεις*· στα κεφάλαια *τελωνειακή ένωση*, *εξωτερικές σχέσεις* και *κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας*· για τον δημόσιο εσωτερικό δημοσιονομικό έλεγχο και τον εξωτερικό έλεγχο στο κεφάλαιο *δημοσιονομικός έλεγχος*· και στο κεφάλαιο *χρηματοδοτικές και δημοσιονομικές διατάξεις*.

Δεύτερον, η Βουλγαρία πρέπει να καταβάλει **αυξημένες προσπάθειες** σε ορισμένους τομείς προκειμένου να ολοκληρώσει την προετοιμασία της προσχώρησής της.

Πρόκειται, μεταξύ άλλων, για τον μη εναρμονισμένο τομέα και τις δημόσιες συμβάσεις στο κεφάλαιο *ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων*· την αμοιβαία αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων στο κεφάλαιο *ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων*· το δικαίωμα εγκατάστασης, τους τομείς των τραπεζικών υπηρεσιών, των επενδυτικών υπηρεσιών και των αγορών κινητών αξιών, των κανονισμών για την κοινωνία της πληροφορίας και την προστασία των προσωπικών δεδομένων στο κεφάλαιο *ελευθερία παροχής υπηρεσιών*· τη νομιμοποίηση προσόδων από παράνομες δραστηριότητες στο κεφάλαιο *ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων*· την πλειονότητα των οργανώσεων κοινής αγοράς και τους μηχανισμούς εξωτερικού εμπορίου στο κεφάλαιο *γεωργία*, καθώς και κοινά μέτρα στον κτηνιατρικό τομέα· τη διαχείριση του στόλου, τις επιθεωρήσεις και τους ελέγχους, τις διαρθρωτικές δράσεις και την πολιτική αγοράς στο κεφάλαιο *αλιεία*.

Περιλαμβάνονται επίσης οι ακόλουθοι τομείς: αεροπορικές και θαλάσσιες μεταφορές στο κεφάλαιο *πολιτική μεταφορών*· ειδικοί φόροι κατανάλωσης, άμεση φορολογία, διοικητική συνεργασία και αμοιβαία συνδρομή στο κεφάλαιο *φορολογία*· εργατικό δίκαιο, κοινωνικός διάλογος, δημόσια υγεία, Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (με εξαίρεση το λειτουργικό πρόγραμμα ενίσχυσης της θεσμικής ικανότητας και της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης, για το οποίο υπάρχει σοβαρή ανησυχία), καταπολέμηση διακρίσεων και κοινωνική ένταξη στο κεφάλαιο *κοινωνική πολιτική και απασχόληση*· ανταγωνιστικότητα και εσωτερική ενεργειακή αγορά στο κεφάλαιο *ενέργεια*· μέτρα ιδιωτικοποίησης και αναδιάρθρωσης, ειδικότερα της χαλυβουργίας στο κεφάλαιο *βιομηχανική πολιτική*· το κεφάλαιο *τηλεπικοινωνίες και τεχνολογίες της πληροφορίας*· το νομοθετικό πλαίσιο και ο προγραμματισμός και η παρακολούθηση και αξιολόγηση στο κεφάλαιο *περιφερειακή πολιτική*· η οριζόντια νομοθεσία και η ποιότητα του ύδατος, η βιομηχανική ρύπανση και η διαχείριση του κινδύνου, τα χημικά και οι ΓΤΟ, η πυρηνική ασφάλεια και η προστασία από την ακτινοβολία και η διαχείριση των αποβλήτων, στο κεφάλαιο *περιβάλλον*· το κεφάλαιο *προστασία των καταναλωτών και της υγείας*· η πολιτική θεωρήσεων, το άσυλο, η δικαστική συνεργασία σε αστικά και ποινικά θέματα, η καταπολέμηση των ναρκωτικών και του ξεπλύματος χρημάτων, και η προστασία των δεδομένων, στο κεφάλαιο *δικαιοσύνη και εσωτερικές υποθέσεις*· οι διοικητικές και λειτουργικές ικανότητες για την εφαρμογή των κανόνων του κεφαλαίου *τελωνειακή ένωση*· και, ο έλεγχος των δαπανών υπέρ διαρθρωτικών δράσεων και η προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ στο κεφάλαιο *δημοσιονομικός έλεγχος*.

Τρίτον, η Βουλγαρία πρέπει να αναλάβει άμεση και αποφασιστική δράση για να αντιμετωπίσει θέματα που προκαλούν **σοβαρή ανησυχία**, προκειμένου να είναι έτοιμη την προβλεπόμενη ημερομηνία προσχώρησης.

Η δράση αυτή καλύπτει την προστασία των δικαιωμάτων διανοητικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας στο κεφάλαιο *εταιρικό δίκαιο* και την ασφάλιση των οχημάτων στο κεφάλαιο *ελευθερία παροχής υπηρεσιών*. Τον οργανισμό πληρωμών και το ολοκληρωμένο σύστημα διοίκησης και ελέγχου καθώς και την κοινή οργάνωση της αγοράς γάλακτος, τη μεταδιδόμενη σπογγώδη εγκεφαλοπάθεια και τα ζωικά υποπροϊόντα (ειδικότερα, κατασκευή μιας δεύτερης μονάδας επεξεργασίας ζωικών αποβλήτων και η εισαγωγή απαγόρευσης για ένα είδος ζωοτροφής), το σύστημα κτηνιατρικού ελέγχου (εντοπισμός και καταχώρηση ζώων, δημιουργία μεθοριακών σταθμών επιθεώρησης) και τον έλεγχο των ζωικών ασθενειών, το εμπόριο ζωντανών ζώων και ζωικών προϊόντων, την κτηνιατρική δημόσια υγεία και την καλή μεταχείριση των ζώων στο κεφάλαιο *γεωργία*: τις θεσμικές δομές και τη δημοσιονομική διαχείριση και έλεγχο στο κεφάλαιο *περιφερειακή πολιτική*, συμπεριλαμβανομένου του προαναφερθέντος λειτουργικού προγράμματος στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου. Τέλος, επείγουσα δράση απαιτείται στο κεφάλαιο *δικαιοσύνη και εσωτερικές υποθέσεις*, ειδικότερα όσον αφορά τις προετοιμασίες για την εφαρμογή του κεκτημένου της συνθήκης Σένγκεν και τη διαχείριση των μελλοντικών εξωτερικών συνόρων της ΕΕ, καθώς και την αστυνομική συνεργασία και την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος, της απάτης και της διαφθοράς, προκειμένου να είναι η Βουλγαρία έτοιμη για προσχώρηση την προβλεπόμενη ημερομηνία.

Ρουμανία

Η Ρουμανία, όπως και τα προηγούμενα χρόνια, εξακολουθεί να πληροί τα **πολιτικά κριτήρια** προσχώρησης. Συνολικά, έχει επιτύχει ικανοποιητικό επίπεδο συμμόρφωσης προς τις απαιτήσεις της ΕΕ. Επιπλέον, η Ρουμανία έλαβε σημαντικά μέτρα για να αντιμετωπίσει ορισμένα θέματα που εντάσσονται στα πολιτικά κριτήρια, τα οποία, όπως υπογραμμίστηκε και στην έκθεση 2004, απαιτούσαν περαιτέρω βελτιώσεις, όπως η μεταρρύθμιση και η ανεξαρτησία του δικαστικού τομέα, η διασφάλιση μεγαλύτερης ελευθερίας για τα μέσα ενημέρωσης, η θέσπιση νέας νομοθεσίας για την απόδοση των περιουσιών και η συνολική βελτίωση της κατάστασης των μειονοτήτων και της προστασίας του παιδιού.

Ωστόσο, απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες για να συνεχιστεί η μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης, ειδικότερα όσον αφορά τον επαγγελματισμό των δημόσιων υπηρεσιών και την ικανοποιητική στελέχωση και χρηματοδότηση των διοικήσεων, αναγκαία στοιχεία για την εφαρμογή και την επιβολή των κανόνων της ΕΕ. Οι μεταρρυθμίσεις στο δικαστικό σύστημα βρίσκονται σε μεγάλο βαθμό σε καλό δρόμο αλλά πρέπει να εφαρμοστούν αποτελεσματικά σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα.

Η καταπολέμηση της διαφθοράς πρέπει να συνιστά στόχο υψηλής προτεραιότητας. Οι προσπάθειες πρέπει να επικεντρωθούν στην αποτελεσματική επιβολή της νομοθεσίας για την καταπολέμηση της διαφθοράς και στη λήψη προληπτικών μέτρων, στην καταπολέμηση της διαφθοράς υψηλού επιπέδου και της διαφθοράς εντός των οργάνων επιβολής του νόμου.

Στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της προστασίας των μειονοτήτων, πρέπει να καταβληθούν περαιτέρω προσπάθειες για την καταπολέμηση της κακομεταχείρισης κατά την προφυλάκιση, την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας της εθνικής υπηρεσίας για την πρόληψη της διακίνησης ανθρώπων, να συνεχιστούν οι προσπάθειες για τη βελτίωση της κατάστασης των αναπήρων και των ψυχικά ασθενών, να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση όσον αφορά τη νέα νομοθεσία για τα δικαιώματα των παιδιών και να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική ενσωμάτωση της μειονότητας των Ρομ, ειδικότερα η πρόσβαση στη στέγαση, στις κοινωνικές υπηρεσίες και στην αγορά εργασίας.

Όσον αφορά τα **οικονομικά κριτήρια**, η Ρουμανία εξακολουθεί να πληροί το κριτήριο της λειτουργούσας οικονομίας αγοράς. Η αυστηρή εφαρμογή του προγράμματος διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων πιστεύεται ότι θα της δώσει τη δυνατότητα να αντιμετωπίσει την ανταγωνιστική πίεση και τις δυνάμεις της αγοράς στο εσωτερικό της Ένωσης. Η Ρουμανία διατηρεί σε μεγάλο βαθμό μακροοικονομική σταθερότητα, έστω και αν η πολιτική που εφαρμόζει αποδείχθηκε λιγότερο συνετή και ήγειρε ανησυχίες σχετικά με τη βιωσιμότητα των πρόσφατων σταθεροποιητικών αποτελεσμάτων. Εξακολούθησε να εφαρμόζει το πρόγραμμα διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, αν και όχι με την ίδια αυστηρότητα σε όλους τους τομείς.

Όσον αφορά τους τομείς για τους οποίους στην έκθεση του τελευταίου έτους υπογραμμίστηκε η ανάγκη περαιτέρω βελτιώσεων, σημειώθηκε ορισμένη πρόοδος – αν και άνιση – στην πλειονότητα των θεμάτων αυτών. Ωστόσο, ο ρυθμός μείωσης του πληθωρισμού επιβραδύνθηκε, οι εξωτερικές ανισορροπίες διευρύνθηκαν και ο ρυθμός ανάπτυξης παρουσίαζε συνεχή ανισορροπία λόγω της υψηλής κατανάλωσης των νοικοκυριών και της επιβράδυνσης του ρυθμού ανάπτυξης των εξαγωγών. Οι προ-κυκλικές επιπτώσεις της δημοσιονομικής μεταρρύθμισης και οι αποκλίσεις στην μισθολογική πολιτική που εφαρμόστηκε στον δημόσιο τομέα ευθύνονται για την κατάσταση αυτή και δεν συνάδουν με την έκκληση της προηγούμενης χρονιάς για άσκηση συνετούς πολιτικής. Πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στην αποκατάσταση μιας σώφρονος δημοσιονομικής πολιτικής, κυρίως μέσω της εφαρμογής συμπληρωματικών μέτρων για τη μόνιμη ενίσχυση της φορολογικής βάσης, και μέσω της εφαρμογής μιας συνετής μισθολογικής πολιτικής στον δημόσιο τομέα στο πλαίσιο μιας σαφώς καθορισμένης μεσοπρόθεσμης στρατηγικής δαπανών, που θα στοχεύει στην ενίσχυση των δυνατοτήτων οικονομικής ανάπτυξης και στην προετοιμασία της προσχώρησης στην ΕΕ. Η συνέχιση του προγράμματος ιδιωτικοποιήσεων, η εκκαθάριση των μη βιώσιμων επιχειρήσεων, η περαιτέρω βελτίωση όσον αφορά την επιβολή δημοσιονομικής πειθαρχίας και η σημαντική πρόοδος όσον αφορά τη λειτουργία του δικαστικού τομέα είναι προαπαιτούμενα για να δημιουργηθεί θετικό επιχειρηματικό περιβάλλον και για να μην χαρακτηρίζεται η οικονομία από κακή κατανομή των πόρων.

Η Ρουμανία έχει επιτύχει **σημαντικό επίπεδο εναρμόνισης με το κεκτημένο** στους περισσότερους τομείς πολιτικής. Πρέπει να συνεχιστούν οι προσπάθειες για την ενίσχυση της συνολικής διοικητικής ικανότητας με σκοπό την ορθή εφαρμογή της θεσπισθείσας νομοθεσίας.

Η Ρουμανία πιστεύεται ότι, μέχρι την προβλεπόμενη ημερομηνία προσχώρησης, είναι σε θέση να έχει εφαρμόσει το κεκτημένο όσον αφορά τους ακόλουθους τομείς: τον μη εναρμονισμένο τομέα και την τομεακή νομοθεσία νέας προσέγγισης στο κεφάλαιο *ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων*· την αμοιβαία αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων, την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων και τον συντονισμό των

συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης στο κεφάλαιο *ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων*· τον τραπεζικό τομέα, τις επενδυτικές υπηρεσίες και την αγορά κινητών αξιών, και τους κανονισμούς για την κοινωνία της πληροφορίας στο κεφάλαιο *ελευθερία παροχής υπηρεσιών*· τις κινήσεις κεφαλαίων και τις πληρωμές καθώς και τα συστήματα πληρωμών στο κεφάλαιο *ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων*· το εταιρικό δίκαιο, τη λογιστική, τον εσωτερικό έλεγχο και τον κανονισμό που αντικαθιστά τη Σύμβαση των Βρυξελλών και τη Σύμβαση της Ρώμης, στο κεφάλαιο *εταιρικό δίκαιο*· την αντιμονοπωλιακή νομοθεσία στο κεφάλαιο *πολιτική ανταγωνισμού*· περιορισμένο αριθμό θεμάτων στο κεφάλαιο *γεωργία*· τις διεθνείς αλιευτικές συμφωνίες και τις κρατικές ενισχύσεις στο κεφάλαιο *αλιεία*· το κεφάλαιο *πολιτική μεταφορών*· τη νομοθετική εναρμόνιση για τον ΦΠΑ, τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης και την άμεση φορολογία στο κεφάλαιο *φορολογία*· το κεφάλαιο *οικονομική και νομισματική ένωση*· το κεφάλαιο *στατιστικές*· την ισότιμη μεταχείριση γυναικών και ανδρών, την υγεία και ασφάλεια στην εργασία, την πολιτική απασχόλησης, την κοινωνική προστασία και την πολιτική κατά των διακρίσεων, στο κεφάλαιο *κοινωνική πολιτική και απασχόληση*· το κεφάλαιο *ενέργεια*· την βιομηχανική στρατηγική στο κεφάλαιο *βιομηχανική πολιτική*· τα κεφάλαια *μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις*· *επιστήμη και έρευνα*· *εκπαίδευση και κατάρτιση*· *τηλεπικοινωνίες και τεχνολογίες της πληροφορίας*· τον πολιτισμό στο κεφάλαιο *πολιτική στον πολιτιστικό και οπτικοακουστικό τομέα*· τις χωροταξικές οργανώσεις και τον προγραμματισμό στο κεφάλαιο *περιφερειακή πολιτική και συντονισμός διαρθρωτικών μέσων*· την ποιότητα του αέρα, την προστασία της φύσης, τα χημικά και τους γενετικά τροποποιημένους οργανισμούς, τον θόρυβο, την πυρηνική ασφάλεια και την προστασία από την ακτινοβολία στο κεφάλαιο *περιβάλλον*· το κεφάλαιο *προστασία των καταναλωτών και της υγείας*· τη μετανάστευση, το άσυλο, την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, την τελωνειακή συνεργασία και τα νομικά μέσα για τα ανθρώπινα δικαιώματα στο κεφάλαιο *δικαιοσύνη και εσωτερικές υποθέσεις*· τη νομοθεσία στο κεφάλαιο *τελωνειακή ένωση*· τα κεφάλαια *εξωτερικές σχέσεις*· *κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας και χρηματοδοτικές και δημοσιονομικές διατάξεις*.

Δεύτερον, η Ρουμανία πρέπει να καταβάλει **αυξημένες προσπάθειες** σε ορισμένους τομείς προκειμένου να ολοκληρώσει την προετοιμασία της για την προσχώρηση.

Στους τομείς αυτούς συγκαταλέγονται τα οριζόντια και διαδικαστικά μέτρα και η τομεακή νομοθεσία παλαιάς προσέγγισης στο κεφάλαιο *ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων*· τα δικαιώματα των πολιτών στο κεφάλαιο *ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων*· το δικαίωμα εγκατάστασης και η ελευθερία παροχής μη χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, η ασφάλιση των οχημάτων και η προστασία προσωπικών δεδομένων στο κεφάλαιο *ελευθερία παροχής υπηρεσιών*, η νομιμοποίηση προσόδων από παράνομες δραστηριότητες στο κεφάλαιο *ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων*· στο κεφάλαιο *πολιτική ανταγωνισμού*, ειδικότερα η εφαρμογή των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων. Στο κεφάλαιο *γεωργία*, η πολιτική ποιότητας, οι μηχανισμοί εξωτερικού εμπορίου και οι οργανώσεις κοινής αγοράς· η καλή μεταχείριση των ζώων, το εμπόριο ζωντανών ζώων και ζωικών προϊόντων, η ζωοτεχνία και η διατροφή των ζώων· και στο κεφάλαιο *αλιεία* η διαχείριση των πόρων και του στόλου, η επιθεώρηση και ο έλεγχος, οι διαρθρωτικές δράσεις και η πολιτική αγοράς.

Συγκαταλέγονται επίσης οι τομείς του εργατικού δικαίου, του κοινωνικού διαλόγου, της δημόσιας υγείας, του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (αν και υπάρχουν σοβαρές ανησυχίες όσον αφορά τις απαιτούμενες θεσμικές δομές εφαρμογής – βλέπε κατωτέρω, *περιφερειακή πολιτική και συντονισμός διαρθρωτικών μέσων*) και της κοινωνικής

ενσωμάτωσης στο κεφάλαιο *κοινωνική πολιτική και απασχόληση*· η ιδιωτικοποίηση και η αναδιάρθρωση στο κεφάλαιο *βιομηχανική πολιτική*· η ολοκλήρωση της εναρμόνισης της νομοθεσίας του οπτικοακουστικού τομέα στο κεφάλαιο *πολιτική στον πολιτιστικό και οπτικοακουστικό τομέα*· το νομοθετικό πλαίσιο και η παρακολούθηση και αξιολόγηση στο κεφάλαιο *περιφερειακή πολιτική και συντονισμός διαρθρωτικών μέσων*· η οριζόντια νομοθεσία, η διαχείριση των αποβλήτων και η ποιότητα του ύδατος στο κεφάλαιο *περιβάλλον*· η πολιτική θεωρήσεων, η προστασία προσωπικών δεδομένων, η αστυνομική συνεργασία και η καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος, η δικαστική συνεργασία σε αστικά και ποινικά θέματα καθώς και η καταπολέμηση των ναρκωτικών και της νομιμοποίησης προσόδων από παράνομες δραστηριότητες στο κεφάλαιο *δικαιοσύνη και εσωτερικές υποθέσεις*· οι διοικητικές και λειτουργικές ικανότητες για την εφαρμογή των κανόνων στο κεφάλαιο *τελωνειακή ένωση*· και, το κεφάλαιο *δημοσιονομικός έλεγχος*.

Τρίτον, η Ρουμανία πρέπει να αναλάβει άμεση και αποφασιστική δράση για να αντιμετωπίσει θέματα που προκαλούν **σοβαρές ανησυχίες** προκειμένου να είναι έτοιμη την προβλεπόμενη ημερομηνία προσχώρησης.

Τα θέματα αυτά καλύπτουν τον τομέα των δημόσιων συμβάσεων στο κεφάλαιο *ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων* καθώς και την προστασία της διανοητικής και βιομηχανικής βιομηχανίας στο κεφάλαιο *εταιρικό δίκαιο*. Ένας σημαντικός αριθμός θεμάτων δεν έχουν ακόμη κλείσει στο κεφάλαιο της *γεωργίας*, ειδικότερα όσον αφορά την προετοιμασία της Ρουμανίας για τη δημιουργία των οργανισμών πληρωμών και την εφαρμογή του ολοκληρωμένου συστήματος διοίκησης και ελέγχου. Επιπλέον, στον τομέα των κτηνιατρικών θεμάτων, μέτρα σχετικά με τη μεταδιδόμενη σπογγώδη εγκεφαλοπάθεια και τα ζωικά υποπροϊόντα (ειδικότερα το σύστημα συλλογής των πτωμάτων, η έλλειψη μονάδων τεμαχισμού, η καθιέρωση της απαγόρευσης ορισμένων ζωοτροφών) αλλά επίσης το σύστημα κτηνιατρικού ελέγχου στην εσωτερική αγορά (εντοπισμός και καταγραφή των ζώων, δημιουργία μεθοριακών σταθμών επιθεώρησης), μέτρα για τον έλεγχο των ζωικών ασθενειών και κτηνιατρική δημόσια υγεία. Άλλα θέματα που προκαλούν σοβαρή ανησυχία είναι η διοικητική ικανότητα στο κεφάλαιο *φορολογία*, κυρίως ο αργός ρυθμός επίτευξης διαλειτουργικότητας του συστήματος τεχνολογιών της πληροφορίας (ΤΠ)· η επείγουσα ανάγκη ενίσχυσης των θεσμικών δομών και των μηχανισμών δημοσιονομικής διαχείρισης και ελέγχου στο κεφάλαιο *περιφερειακή πολιτική και συντονισμός διαρθρωτικών μέσων* καθώς και η βιομηχανική ρύπανση και η συνολική διοικητική ικανότητα στο κεφάλαιο *περιβάλλον*. Τέλος, εάν η Ρουμανία θέλει να είναι έτοιμη για προσχώρηση την προβλεπόμενη ημερομηνία, απαιτείται επείγουσα δράση όσον αφορά το κεφάλαιο *δικαιοσύνη και εσωτερικές υποθέσεις*, και ειδικότερα τις προετοιμασίες για την εφαρμογή του κεκτημένου της συμφωνίας Σένγκεν, για τη διαχείριση των μελλοντικών εξωτερικών συνόρων της ΕΕ, καθώς και για την καταπολέμηση της απάτης και της διαφθοράς.